

(i) Printed Pages: 4

Roll No. ....

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	5	3	6
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	6
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 6th Semester
(2042)

PSYCHOLOGY

Paper : Behavioural Disorders (In all Mediums)

Time Allowed : Three Hours] [Maximum Marks : 70

Note :— (1) Attempt any **FIVE** questions. All questions carry equal marks.

(2) Attempt **ONE** question from each unit.

(3) Question No. **I** is compulsory.

I. Answer any **SEVEN** of the following, briefly :—

- (i) Fixation
- (ii) Beck's Cognitive Triad
- (iii) Compulsion
- (iv) Catatonia
- (v) Agoraphobia
- (vi) G.A.D.
- (vii) Positive symptoms of schizophrenia
- (viii) Ego ideal
- (ix) Hallucinations
- (x) D.S.M.-V
- (xi) Emotional Distress
- (xii) Dysthymia.

2×7=14

UNIT—I

II. Explain Dissociative Disorders, their etiology, types and symptoms. 14

III. Write short notes on :

- (i) O.C.D.
- (ii) Phobias.

14

UNIT—II

- IV. Discuss in detail the symptoms and etiology of unipolar mood disorders. 14
- V. Identify the basic characteristics of mood disorders and compare and contrast the two types of mood disorders. 14

UNIT—III

- VI. Discuss the clinical picture of schizophrenia with special reference to its positive and negative symptoms. 14
- VII. What are the different forms of schizophrenia ? Discuss them in light of their specific symptoms. 14

UNIT—IV

- VIII. Discuss in detail the core conditions for psychotherapy. 14
- IX. What is Cognitive Behaviour Therapy ? Elaborate upon its techniques. 14

(हिन्दी माध्यम)

नोट :— (1) किन्हीं पांच प्रश्नों के उत्तर दीजिए। सभी प्रश्नों के समान अंक हैं।

(2) प्रत्येक यूनिट में से एक प्रश्न का उत्तर दीजिए।

(3) प्रश्न संख्या I अनिवार्य है।

I. निम्नलिखित में से किन्हीं सात के उत्तर संक्षेप में दें :

- (i) स्थिरता
- (ii) बेक्स का संज्ञानात्मक त्रिक
- (iii) बाध्यता
- (iv) कैटेटोनिया
- (v) अगोराफोबिया
- (vi) जीएडी (G.A.D.)
- (vii) सिज़ोफ्रेनिया के सकारात्मक लक्षण
- (viii) अहंकार आदर्श
- (ix) मतिभ्रम
- (x) डीएसएम-वी (D.S.M.-V)
- (xi) भावनात्मक दुख
- (xii) डायस्थीमिया।

2×7=14

यूनिट-1

- II. डिसोसिएटिव डिसऑर्डर, उनके रोग-निदान, प्रकारों और लक्षणों के बारे में बताएं। 14
- III. लघु नोट लिखें :
- (i) ओसीडी
- (ii) फोबिया। 14

यूनिट-2

- IV. एकध्रुवीय मनोदशा संबंधी विकारों के लक्षणों और रोग निदान की विस्तार से चर्चा करें। 14
- V. मूड विकारों की बुनियादी विशेषताओं की पहचान करें और दो प्रकार के मूड विकारों की तुलना और विरोधाभास लिखें। 14

यूनिट-3

- VI. सकारात्मक और नकारात्मक लक्षणों के विशेष संदर्भ में सिजोफ्रेनिया की नैदानिक तस्वीर की चर्चा करें। 14
- VII. सिजोफ्रेनिया के विभिन्न रूप क्या हैं ? उनके विशिष्ट लक्षणों के आलोक में उनकी चर्चा कीजिए। 14

यूनिट-4

- VIII. मनोचिकित्सा के लिये मुख्य स्थितियों की विस्तार से चर्चा करें। 14
- IX. संज्ञानात्मक व्यवहार चिकित्सा क्या है ? इसकी प्रक्रियाओं पर प्रकाश डालिए। 14

(पंजाबी अठुवाट)

ਨੋਟ :— (1) ਕੋਈ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਕ ਬਰਾਬਰ ਹਨ।

(2) ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ।

(3) ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ I ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

I. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਸੱਤ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਦਿਓ

(i) ਸਥਿਰਤਾ

(ii) ਬੇਕਸ ਦੀ ਬੋਧਾਤਮਕ ਟ੍ਰਾਈਡ

(iii) ਮਜ਼ਬੂਰੀ

- (iv) ਕੈਟੋਟੋਨੀਆ
- (v) ਐਗੋਰਾਫੋਬੀਆ
- (vi) ਜੀ.ਏ.ਡੀ. (G.A.D.)
- (vii) ਸਕਾਈਜ਼ੋਫਰੀਨੀਆ (schizophrenia) ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਲੱਛਣ
- (viii) ਹਉਮੈ ਆਦਰਸ਼
- (ix) ਭਰਮ
- (x) ਡੀ.ਐਸ.ਐਮ.-ਵੀ. (D.S.M.-V)
- (xi) ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ
- (xii) ਡਾਇਸਥੀਮਿਆ।

2×7=14

ਯੂਨਿਟ-1

- II. ਡਿਸੋਸਿਏਟਿਵ ਡਿਸਆਰਡਰ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਰੋਗ-ਨਿਦਾਨ, ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 14
- III. ਨਿਮਨਲਿਖਤ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
  - (i) ਓ.ਸੀ.ਡੀ.
  - (ii) ਫੋਬੀਆ।

14

ਯੂਨਿਟ-2

- IV. ਯੂਨੀਪੋਲਰ ਮੂਡ ਵਿਕਾਰ ਦੇ ਲੱਛਣਾਂ ਅਤੇ ਰੋਗ-ਨਿਦਾਨ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14
- V. ਮੂਡ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰੋ ਅਤੇ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਮੂਡ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਖਰੇਵਾਂ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ-3

- VI. ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਲੱਛਣਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਨਾਲ ਸਕਾਈਜ਼ੋਫਰੀਨੀਆ ਦੀ ਨੈਦਾਨਿਕ ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14
- VII. ਸਿਜ਼ੋਫਰੀਨੀਆ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪ ਕੀ ਹਨ ? ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੱਛਣਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14

ਯੂਨਿਟ-4

- VIII. ਮਨੋ-ਚਿਕਿਤਸਾ ਲਈ ਮੁੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 14
- IX. ਬੋਧਾਤਮਕ ਵਿਵਹਾਰ ਥੈਰੇਪੀ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸੋ। 14